Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
TAMARA ĆAPETA
της 14ης Μαρτίου 2024[1]

Υπόθεση C-535/22 P

Aeris Invest Sàrl
κατά
Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (ΕΣΕ)

«Αίτηση αναιρέσεως – Οικονομική και νομισματική πολιτική – Τραπεζική Ένωση – Ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης – Κανονισμός (ΕΕ) 806/2014 – Άρθρο 18 – Προϋποθέσεις εξυγίανσης – Άρθρο 15 – Στόχοι της εξυγίανσης – Άρθρο 22 – Γενικές αρχές των εργαλείων εξυγίανσης – Άρθρο 296 ΣΛΕΕ – Υποχρέωση αιτιολόγησης – Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Προσφυγή ακυρώσεως και αγωγή αποζημίωσης – Εξυγίανση της Banco Popular»

I. Εισαγωγή

1. Ο ενιαίος μηχανισμός εξυγίανσης (στο εξής: ΕΜΕ) συστάθηκε το 2014[2]. Στις 6 Ιουνίου 2017 χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά όσον αφορά την Banco Popular Español, SA (στο εξής: Banco Popular).

2. Η αναιρεσείουσα, Aeris Invest Sàrl (στο εξής: Aeris Invest), είναι νομικό πρόσωπο λουξεμβουργιανού δικαίου, το οποίο ήταν μέτοχος της Banco Popular πριν από την έγκριση του καθεστώτος εξυγίανσης[3] της εν λόγω τράπεζας. Περισσότερες από εκατό ευθείες προσφυγές έχουν ασκηθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου από φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία μετείχαν στο κεφάλαιο στην Banco Popular πριν από την εξυγίανσή της στις 7 Ιουνίου 2017.

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως ενιαίων κανόνων και διαδικασίας για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και ορισμένων επιχειρήσεων επενδύσεων στο πλαίσιο ενός Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης και ενός Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης και τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 (ΕΕ 2014, L 225, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός ΕΜΕ).

[3] Απόφαση SRB/EES/2017/08 την οποία εξέδωσε το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης κατά την εκτελεστική σύνοδό του της 7ης Ιουνίου 2017 σχετικά με το καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular Español, S.A (στο εξής: καθεστώς εξυγίανσης). Το καθεστώς εξυγίανσης έγινε δεκτό με την απόφαση (ΕΕ) 2017/1246 της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2017, για την αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης για την Banco Popular Español S.A. (ΕΕ 2017, L 178, σ. 15) (στο εξής: αποδοχή εκ μέρους της Επιτροπής).

3. Με την προσφυγή της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η Aeris Invest αμφισβήτησε το καθεστώς εξυγίανσης και την αποδοχή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για σειρά φερόμενων σφαλμάτων, καθώς και το κύρος ορισμένων διατάξεων του κανονισμού ΕΜΕ. Η εν λόγω προσφυγή απορρίφθηκε επί της ουσίας με την απόφαση της 1ης Ιουνίου 2022, Aeris Invest κατά Επιτροπής και ΕΣΕ (T-628/17, EU:T:2022:315) (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

4. Παράλληλα, εκκρεμεί και άλλη αίτηση αναιρέσεως στην υπόθεση García Fernández κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΣΕ (C-541/22 P)[4], η οποία βάλλει κατά της παράλληλης απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου σχετικά με το ίδιο καθεστώς εξυγίανσης (στο εξής: παράλληλη αναίρεση). Τα προβαλλόμενα επιχειρήματα αλληλοεπικαλύπτονται σε σημαντικό βαθμό. Οι προτάσεις μου επί της ανωτέρω αιτήσεως αναιρέσεως αναπτύσσονται αυθημερόν (στο εξής: παράλληλες προτάσεις) και, ως εκ τούτου, οι δύο αυτές παράλληλες προτάσεις πρέπει να εξεταστούν από κοινού.

5. Λαμβανομένου υπόψη του κριτηρίου ελέγχου που εκτίθεται στα σημεία 5 έως 7 των παράλληλων προτάσεων, θα προτείνω στο Δικαστήριο να επικυρώσει τις δύο αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις.

II. Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

6. Τα κρίσιμα για την υπό κρίση αναίρεση πραγματικά περιστατικά, τα οποία εκτίθενται λεπτομερέστερα στις σκέψεις 25 έως 83 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, ταυτίζονται με εκείνα των παράλληλων προτάσεων. Επομένως, παραπέμπω τον αναγνώστη στα σημεία 9 έως 24 των εν λόγω προτάσεων.

III. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

7. Με την προσφυγή που άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου στις 18 Σεπτεμβρίου 2017, η Aeris Invest ζήτησε την ακύρωση του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποδοχής του εκ μέρους της Επιτροπής.

8. Στις 6 Αυγούστου 2018 έγιναν δεκτές οι αιτήσεις παρεμβάσεως του Βασιλείου της Ισπανίας, του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και στις 12 Απριλίου 2019 η αίτηση παρεμβάσεως της Banco Santander. Όλοι παρενέβησαν υπέρ της Επιτροπής και του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (στο εξής: ΕΣΕ).

9. Με διάταξη της 12ης Μαΐου 2021, το Γενικό Δικαστήριο διέταξε το ΕΣΕ να προσκομίσει τα πλήρη κείμενα του καθεστώτος εξυγίανσης, της αποτίμησης 2, της εκτίμησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) της 6ης Ιουνίου 2017 κατά την οποία η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, της επιστολής της Banco Popular προς την ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017, περιλαμβανομένου του παραρτήματός της, και της επιστολής της ΕΚΤ προς την Banco Popular της 18ης Μαΐου 2017.

[4] Αναίρεση κατά της απόφασης της 1ης Ιουνίου 2022, Eleveté Invest Group κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΣΕ (T-523/17, EU:T:2022:313) (στο εξής: παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

10. Με διάταξη της 9ης Ιουνίου 2021, το Γενικό Δικαστήριο, αφού εξέτασε τα εν λόγω έγγραφα, έκρινε ότι αυτά δεν ήταν αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς, αφαίρεσε από τη δικογραφία τις εμπιστευτικές εκδόσεις των εγγράφων και διαβίβασε στην αναιρεσείουσα (πρωτοδίκως προσφεύγουσα), καθώς και στην Επιτροπή, στο Βασίλειο της Ισπανίας, στο Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Banco Santander, την επιστολή της Banco Popular προς την ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017 χωρίς το παράρτημά της.

11. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή στο σύνολό της ως αβάσιμη.

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

12. Με την αναίρεση που άσκησε στις 9 Αυγούστου 2022, η Aeris Invest ζητεί από το Δικαστήριο:

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και, σύμφωνα με το αίτημα που υπέβαλε η πρωτοδίκως προσφεύγουσα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου:

  – να ακυρώσει το καθεστώς εξυγίανσης του ΕΣΕ,

  – να ακυρώσει την αποδοχή του καθεστώτος εξυγίανσης από την Επιτροπή και

  – να κηρύξει ανεφάρμοστα τα άρθρα 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ, σύμφωνα με το άρθρο 277 ΣΛΕΕ·

– να καταδικάσει την Επιτροπή και το ΕΣΕ στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας·

– επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, επιφυλασσόμενο, στην περίπτωση αυτή, ως προς τα δικαστικά έξοδα.

13. Η Επιτροπή, το ΕΣΕ, το Συμβούλιο, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Banco Santander ζητούν από το Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της·

– να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

14. Το Συμβούλιο ζητεί επιπλέον από το Δικαστήριο:

– σε περίπτωση που το Δικαστήριο αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και αποφανθεί επί της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 61 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να απορρίψει την ένσταση περί ελλείψεως νομιμότητας των άρθρων 15, 18, 20, 21, 22 και 24 του κανονισμού ΕΜΕ.

15. Επιπλέον, η Banco Santander ζητεί από το Δικαστήριο, σε περίπτωση που κάνει δεκτή την αίτηση αναιρέσεως και αποφασίσει, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αποφανθεί το ίδιο επί της προσφυγής ακυρώσεως:

– να περιορίσει, σύμφωνα με το άρθρο 264, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, το πεδίο εφαρμογής της απόφασής του, διατηρώντας σε ισχύ τα αποτελέσματα της πώλησης της Banco Popular στην Banco Santander.

V. Ανάλυση

16. Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει οκτώ λόγους αναιρέσεως. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 18 του κανονισμού ΕΜΕ, το καθήκον επιμέλειας και την υποχρέωση αιτιολόγησης. Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη τα άρθρα 14 και 20 του κανονισμού ΕΜΕ, το καθήκον επιμέλειας και το άρθρο 296 ΣΛΕΕ. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το καθήκον επιμέλειας, τα άρθρα 17 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), καθώς και το άρθρο 14 του κανονισμού ΕΜΕ. Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας που απορρέουν από το άρθρο 47 του Χάρτη και παρέβη το άρθρο 296 ΣΛΕΕ. Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 296 ΣΛΕΕ και προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας που απορρέουν από το άρθρο 47 του Χάρτη όσον αφορά την εμπιστευτικότητα του καθεστώτος εξυγίανσης και της αποτίμησης 2. Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη το άρθρο 47 του Χάρτη και το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθόσον απέρριψε το αίτημα της αναιρεσείουσας περί χορήγησης εγγράφων. Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη τα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη, καθόσον απέρριψε την ένσταση ελλείψεως νομιμότητας των άρθρων 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ κατά το μέρος που τα άρθρα αυτά συνιστούν δυσανάλογη παρέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας. Με τον όγδοο λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη τα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη, καθώς και το άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ.

17. Η υπό κρίση αναίρεση έχει ορισμένους κοινούς λόγους αναιρέσεως με την παράλληλη αναίρεση. Λόγω της σύνδεσης μεταξύ των δύο αναιρέσεων, θα χωρίσω τις παρούσες προτάσεις σε δύο μέρη: στην ενότητα Α θα εξετάσω τους κοινούς σε αμφότερες τις αναιρέσεις λόγους αναιρέσεως και στην ενότητα Β θα εξετάσω εκείνους που αφορούν ειδικά την υπό κρίση αναίρεση.

A. Επί των κοινών λόγων αναιρέσεως στην υπόθεση C-535/22 P και στην υπόθεση C-541/22 P

18. Δύο ζητήματα είναι κοινά σε αμφότερες τις αιτήσεις αναιρέσεως. Το πρώτο ζήτημα αφορά το άρθρο 18 του κανονισμού ΕΜΕ[5], το οποίο θα εξετάσω στην ενότητα 1.

19. Το δεύτερο κοινό σε αμφότερες τις αιτήσεις αναιρέσεως ζήτημα αφορά την προβαλλόμενη παράβαση της υποχρέωσης αιτιολόγησης και του άρθρου 47 του Χάρτη εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου[6]. Θα εξετάσω τα εν λόγω ζητήματα στην ενότητα 2.

[5] Τα επιχειρήματα αυτά προβάλλονται με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-535/22 P και με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-541/22 P.

[6] Τα επιχειρήματα αυτά προβάλλονται με τον τέταρτο, τον πέμπτο και τον έκτο λόγο αναιρέσεως στην υπόθεση C-535/22 P και με το πέμπτο και το έκτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως στην υπόθεση C-541/22 P.

1. Άρθρο 18 του κανονισμού ΕΜΕ

α) Άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού ΕΜΕ

20. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο [7], καθόσον έκρινε ότι τα προβλήματα ρευστότητας μπορούν να αποτελέσουν λόγο για τον οποίο ορισμένη τράπεζα δύναται να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, διότι η τράπεζα, αν και αντιμετώπιζε προβλήματα ρευστότητας, ήταν φερέγγυα. Με την παράλληλη αίτηση αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν επίσης, στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους του πρώτου λόγου αναιρέσεως, ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η αφερεγγυότητα δεν αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου να διαπιστωθεί ότι ορισμένη τράπεζα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης.

21. Δεύτερον, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν επίσης ότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο επέδειξε ανοχή όσον αφορά την παθητικότητα του ΕΣΕ σχετικά με την ανάγκη παροχής επείγουσας στήριξης της ρευστότητας (στο εξής: ΕΣΡ) στην Banco Popular, δεδομένου ότι το ΕΣΕ έχει καθήκον επιμέλειας, το οποίο περιλαμβάνει την υποχρέωση διασφάλισης της ΕΣΡ προτού η τράπεζα περιέλθει σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης [8].

22. Όσον αφορά τον πρώτο ισχυρισμό, οι προϋποθέσεις προκειμένου να διαπιστωθεί ότι μια οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης ρυθμίζονται, σύμφωνα με τις δύο αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, λεπτομερέστερα στο άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού ΕΜΕ [9] και δεν απαιτούν η τράπεζα να είναι αφερέγγυα ούτε αποκλείουν το ενδεχόμενο μια τράπεζα να βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης όταν αντιμετωπίζει μη προσωρινά προβλήματα ρευστότητας.

23. Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τις διάφορες πηγές και διευκρινίσεις βάσει των οποίων η ΕΚΤ (κατά την εκτίμησή της σχετικά με το εάν μια οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης) και το ΕΣΕ (στο πλαίσιο του καθεστώτος εξυγίανσης) εφάρμοσαν το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού ΕΜΕ λαμβανομένων υπόψη των σοβαρών προβλημάτων ρευστότητας της Banco Popular.

24. Μεταξύ των πηγών αυτών περιλαμβάνονταν η ετήσια έκθεση της Banco Popular για το 2016, η υποβάθμιση των αξιολογήσεων της Banco Popular από διάφορους οίκους αξιολόγησης, οι αρνητικές αναφορές στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η κάλυψη ρευστότητας της τράπεζας (η οποία υποχώρησε κάτω από το ελάχιστο όριο του 80 %), οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ [10], οι οποίες καθορίζουν τις προϋποθέσεις για την εκτίμηση ότι μια οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, καθώς και η επιστολή του διοικητικού συμβουλίου της ίδιας της Banco Popular [11].

7 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 275 έως 304.

8 Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 118 έως 177.

9 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 288· παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 130.

10 Κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ), της 6ης Αυγούστου 2015, σχετικά με την ερμηνεία των διαφόρων περιστάσεων όπου ένα ίδρυμα θεωρείται ότι τελεί σε κατάσταση αφερεγγυότητας ή επαπειλούμενης αφερεγγυότητας δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 6, της οδηγίας 2014/59 (EBA/GL/2015/07).

11 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 291, 292, 297 και 298. Βλ., επίσης, παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 118 έως 145.

25. Το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε στην αιτιολογική σκέψη 57 του κανονισμού ΕΜΕ, κατά την οποία η απόφαση εξυγίανσης θα πρέπει να λαμβάνεται πριν η οντότητα καταστεί αφερέγγυα και πριν εξαντληθεί όλο το μετοχικό της κεφάλαιο. Ως εκ τούτου, ορθώς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αφερεγγυότητα δεν αποτελεί τη μόνη περίπτωση κατά την οποία μπορεί να ληφθεί απόφαση εξυγίανσης [12].

26. Από κανένα στοιχείο στο κείμενο του κανονισμού ΕΜΕ ή των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΑΤ δεν προκύπτει ότι τα μη προσωρινού χαρακτήρα προβλήματα ρευστότητας δεν μπορούν να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι ορισμένη οντότητα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς ερμήνευσε το άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού ΕΜΕ και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η διαπίστωση ότι η Banco Popular βρισκόταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης πληρούσε την προϋπόθεση που τίθεται στο άρθρο 18, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, του κανονισμού ΕΜΕ, κατά το οποίο «η οντότητα δεν είναι σε θέση ή υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποστηρίζουν το συμπέρασμα ότι η οντότητα πρόκειται, στο εγγύς μέλλον, να μην είναι σε θέση να εξοφλήσει τις οφειλές της ή να ανταποκριθεί σε άλλες υποχρεώσεις της όταν καθίστανται απαιτητές».

27. Όσον αφορά τον δεύτερο ισχυρισμό, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης ισχυρίζονται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον έκρινε ότι το ΕΣΕ δεν είχε συντελέσει στην πτώχευση της Banco Popular. Υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ότι οι αιτίες για τις οποίες ορισμένη τράπεζα περιέρχεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης δεν ασκούν επιρροή στο εάν η εξυγίανση πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού ΕΜΕ [13].

28. Οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν ότι η αιτιολογική σκέψη 52 του κανονισμού ΕΜΕ [14] επιβάλλει στο ΕΣΕ την υποχρέωση να διασφαλίζει ότι η τράπεζα λαμβάνει ΕΣΡ πριν από τη λήψη απόφασης σχετικά με την εξυγίανση. Φρονώ ότι ορθώς το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το εν λόγω επιχείρημα κρίνοντας ότι η ΕΣΡ εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών κεντρικών τραπεζών [15]. Πράγματι, όπως ορθώς επισημαίνουν η Επιτροπή και το ΕΣΕ με τις γραπτές παρατηρήσεις τους, η αιτιολογική σκέψη 52 του κανονισμού ΕΜΕ δεν μπορεί να εκληφθεί ως νομική βάση για τη θέσπιση υποχρέωσης «διάσωσης της τράπεζας» πριν από την έκδοση απόφασης εξυγίανσης.

29. Οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης ισχυρίζονται ότι το Γενικό Δικαστήριο παραβίασε την αρχή nemo auditor propriam turpitudinem allegans, κατά την οποία ουδείς δύναται να επικαλείται ίδια παρανομία για αποκόμιση οφέλους [16]. Στο πλαίσιο αυτό, οι

[12] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 286· παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 132.

[13] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 166.

[14] «Ο ΕΜΕ θα πρέπει να βασίζεται στα πλαίσια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 [του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ 2013, L 287, σ. 63)] και της οδηγίας 2014/59/ΕΕ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, και των οδηγιών 2001/24/ΕΚ, 2002/47/ΕΚ, 2004/25/ΕΚ, 2005/56/ΕΚ, 2007/36/ΕΚ, 2011/35/ΕΕ, 2012/30/ΕΕ και 2013/36/ΕΕ, καθώς και των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ 2014, L 173, σ. 190)]. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρεμβαίνει έγκαιρα, σε περίπτωση επιδείνωσης της χρηματοπιστωτικής κατάστασης ή της φερεγγυότητας μιας οντότητας. Οι πληροφορίες που το Συμβούλιο λαμβάνει από τις εθνικές αρχές εξυγίανσης ή από την ΕΚΤ σε αυτό το στάδιο, είναι απαραίτητες για τον καθορισμό των ενεργειών στις οποίες ενδέχεται να προβεί για την προετοιμασία της εξυγίανσης της σχετικής οντότητας.»

[15] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 175.

[16] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 167 και 168.

αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς αποσυνέδεσε την αρχή της χρηστής διοίκησης από τη νομιμότητα του καθεστώτος εξυγίανσης [17].

30. Κατά τη γνώμη μου, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο επικεντρώθηκε στα καθήκοντα που ανατίθενται στο ΕΣΕ βάσει του κανονισμού ΕΜΕ και στις προϋποθέσεις που θέτει ο κανονισμός αυτός για την έκδοση απόφασης εξυγίανσης δυνάμει του άρθρου του 18, παράγραφος 1. Το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη ούτε κατά το μέρος που αποφάσισε να εξετάσει την προβαλλόμενη υπαίτια συμπεριφορά του ΕΣΕ στο πλαίσιο του αιτήματος των αναιρεσειόντων της παράλληλης αναίρεσης για καταβολή αποζημίωσης και όχι στο πλαίσιο της εξέτασης της νομιμότητας του καθεστώτος εξυγίανσης [18].

31. Εν κατακλείδι, φρονώ ότι το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει όλους τους λόγους αναιρέσεως που αφορούν το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού ΕΜΕ.

β) Άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού ΕΜΕ

32. Πρώτον, η Aeris Invest υποστηρίζει ότι υφίσταντο εναλλακτικά μέτρα έναντι της εξυγίανσης και ότι, ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού ΕΜΕ [19]. Ειδικότερα, προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν απαίτησε από το ΕΣΕ να εξετάσει λεπτομερώς και αμερόληπτα τους λόγους για τους οποίους δεν παρασχέθηκε πρόσθετη ΕΣΡ στην Banco Popular. Ομοίως, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του αιτιολόγησης, εκτίμησε εσφαλμένως τα αποδεικτικά στοιχεία και ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού ΕΜΕ [20].

33. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε i) το γεγονός ότι το ΕΣΕ είχε λάβει υπόψη την ΕΣΡ που χορηγήθηκε στην Banco Popular, ii) την έγκριση της ΕΣΡ από την ΕΚΤ καθώς και iii) το γεγονός ότι η εν λόγω στήριξη δεν είχε συνέπειες για την «εξάντληση των ταμειακών διαθέσιμων της τράπεζας» [21]. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε επίσης τα έγγραφα που αντηλλάγησαν μεταξύ της ΕΚΤ και της Banco de España (Τράπεζας της Ισπανίας) σχετικά με την ΕΣΡ, τα οποία, κατά το Γενικό Δικαστήριο, καταδείκνυαν τη ραγδαία επιδείνωση της κατάστασης της Banco Popular [22]. Το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε επίσης στη διαπίστωση της ΕΚΤ ότι ακόμη και αν η ΕΣΡ είχε εγκριθεί στις 5 Ιουνίου 2017, η Banco Popular δεν θα ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της το αργότερο έως τις 7 Ιουνίου 2017 [23]. Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η παροχή ΕΣΡ δεν αποτελεί υποχρέωση την οποία επιβάλλει ο κανονισμός ΕΜΕ στο ΕΣΕ [24].

17 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 173.

18 Εξετάζω τον λόγο αναιρέσεως σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις παράλληλες προτάσεις ως μέρος του τέταρτου λόγου της παράλληλης αναιρέσεως (σημεία 63 έως 87).

19 Αυτός ο λόγος αναιρέσεως αφορά την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 305 έως 327.

20 Τα επιχειρήματα αυτά αφορούν την παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 178 έως 231.

21 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 308.

22 Όπ.π., σκέψη 310.

23 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 308· παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 184.

24 Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε το ΕΣΕ για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υφίστατο εναλλακτική επιλογή έναντι της εξυγίανσης, ήτοι η εγκριθείσα πρόσθετη ΕΣΡ, η οποία δεν συνέβαλε στην εξομάλυνση της κατάστασης, και η απουσία περαιτέρω ΕΣΡ από την Banco de España (Τράπεζα της Ισπανίας). Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 314 και 315.

34. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς εξέτασε τις υποχρεώσεις που υπέχει το ΕΣΕ από το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού ΕΜΕ.

35. Δεύτερον, η αναιρεσείουσα αμφισβητεί τα ποσά που, κατά την άποψή της, ήταν πράγματι διαθέσιμα ως ΕΣΡ, χωρίς, ωστόσο, να υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά. Οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης αμφισβητούν επίσης την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων στην οποία προέβη το Γενικό Δικαστήριο όσον αφορά τα ποσά που θα μπορούσαν να είχαν χορηγηθεί ως ΕΣΡ, την αύξηση του κεφαλαίου, τον διαχωρισμό των περιουσιακών στοιχείων, την ιδιωτική πώληση σε τρίτο, καθώς και την ενδεχόμενη κρατική ενίσχυση και τη χρήση του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (ΕΤΕ).

36. Φρονώ ότι τα επιχειρήματα αυτά είναι απαράδεκτα, δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να εξακριβώνει τα πραγματικά περιστατικά ούτε να εξετάζει τα αποδεικτικά στοιχεία, εκτός εάν οι αναιρεσείοντες υποστηρίξουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά και ότι η εν λόγω παραμόρφωση προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας [25].

37. Εξάλλου, ο διάδικος που προβάλλει ισχυρισμό περί παραμόρφωσης οφείλει να προσδιορίζει επακριβώς τα στοιχεία τα οποία, κατ' αυτόν, παραμόρφωσε το Γενικό Δικαστήριο και να παραθέτει τα σφάλματα αναλύσεως στα οποία υπέπεσε, κατά την εκτίμησή του, το Γενικό Δικαστήριο και τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα την εκ μέρους του παραμόρφωση [26]

38. Σε αμφότερες τις αναιρέσεις, οι αναιρεσείοντες επαναλαμβάνουν απλώς τα πραγματικά περιστατικά που είχαν προβληθεί ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, χωρίς να αποδεικνύουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παραμόρφωσε τα αποδεικτικά στοιχεία.

39. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, τα επιχειρήματα των αναιρεσειόντων όσον αφορά το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του κανονισμού ΕΜΕ πρέπει, στον βαθμό που είναι παραδεκτά, να απορριφθούν.

γ) Άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού ΕΜΕ

40. Πρώτον, με το τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να πραγματοποιείται η στάθμιση των συμφερόντων βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού ΕΜΕ.

41. Δεύτερον, υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη καθόσον έκρινε ότι η μεταχείριση των ιταλικών τραπεζών οι οποίες βρίσκονταν σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης, αλλά για τις οποίες δεν έλαβε χώρα εξυγίανση, δεν ενείχε δυσμενή διάκριση [27].

42. Τρίτον, αμφισβητούν την κρίση του Γενικού Δικαστηρίου περί απαραδέκτου των νέων επιχειρημάτων για τον λόγο ότι προβλήθηκαν εκπρόθεσμα κατά την πρωτόδικη διαδικασία [28].

[25] Απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 2010, Επιτροπή κατά Deutsche Post (C-399/08 P, EU:C:2010:481, σκέψη 63)· απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2015, Επιτροπή κατά ANKO (C-78/14 P, EU:C:2015:732, σκέψη 54).

[26] Απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2022, Επιτροπή κατά Valencia Club de Fútbol (C-211/20 P, EU:C:2022:862, σκέψη 55).

[27] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 254.

[28] Τα εν λόγω προβαλλόμενα σφάλματα περιέχονται στην παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 243 έως 247, 254 και 261.

43. Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστήριξαν ότι το ΕΣΕ και η Επιτροπή όφειλαν να σταθμίσουν το δημόσιο συμφέρον έναντι του συμφέροντος των μετόχων.

44. Το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο, ορθώς, κατά την άποψή μου, απέρριψε το εν λόγω επιχείρημα, επισήμανε στη σκέψη 246 της αναιρεσιβαλλόμενης παράλληλης απόφασης ότι, κατά την εξέταση του δημόσιου συμφέροντος στο πλαίσιο της εξυγίανσης, δεν λαμβάνονται υπόψη μόνον τα συμφέροντα των μετόχων, αλλά και τα συμφέροντα των καταθετών, των εργαζομένων και των λοιπών πιστωτών της τράπεζας, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΜΕ. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο ανέλυσε τα πλεονεκτήματα[29] τα οποία αντιστάθμιζαν τις ζημίες των μετόχων της Banco Popular σε σύγκριση με την κατάσταση που θα προέκυπτε εάν η τράπεζα είχε τεθεί σε εκκαθάριση με κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας.

45. Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε, κατά τη γνώμη μου, σε πλάνη κρίνοντας ότι η μη εξυγίανση των ιταλικών τραπεζών δεν συνιστά συγκρίσιμη κατάσταση που οδηγεί σε δυσμενή διάκριση. Το Γενικό Δικαστήριο ορθώς αναφέρθηκε στο γεγονός ότι οι εν λόγω τράπεζες δεν ασκούσαν, κατά το ΕΣΕ, κρίσιμες λειτουργίες και ότι η εκκαθάρισή τους (σε αντίθεση με την εξυγίανση) δεν θα είχε σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ορθώς έκρινε επίσης το Γενικό Δικαστήριο ότι το κατάλληλο μέτρο σύγκρισης στην εν λόγω περίπτωση θα ήταν μια τράπεζα η οποία έχει επίσης υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης.

46. Τέλος, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς απέρριψε το νέο επιχείρημα των αναιρεσειόντων της παράλληλης αναίρεσης ως εκπρόθεσμο. Στη σκέψη 261 της παράλληλης αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι το επιχείρημα των πρωτοδίκως προσφευγόντων-εναγόντων σχετικά με το άρθρο 24 του κανονισμού ΕΜΕ ήταν εκπρόθεσμο, καθυστέρηση την οποία δικαιολόγησαν ισχυριζόμενοι ότι τα έγγραφα δεν ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο άσκησης της προσφυγής-αγωγής.

47. Εντούτοις, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο, τα έγγραφα αναφέρονται σε πραγματικά περιστατικά τα οποία ήταν γνωστά στους πρωτοδίκως προσφεύγοντες-ενάγοντες και, ως εκ τούτου, η εκπρόθεσμη προβολή νέων επιχειρημάτων δεν στηριζόταν σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία τα οποία δεν είχαν περιέλθει σε γνώση των προσφευγόντων-εναγόντων.

48. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τα επιχειρήματα των αναιρεσειόντων της παράλληλης αναίρεσης σχετικά με το άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού ΕΜΕ ως αβάσιμα.

2. Υποχρέωση αιτιολόγησης και άρθρο 47 του Χάρτη

49. Με τον τέταρτο, τον πέμπτο και τον έκτο λόγο αναιρέσεως στην παρούσα διαδικασία, καθώς και με το πέμπτο και το έκτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως στην παράλληλη αίτηση αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του αιτιολόγησης καθώς και το άρθρο 47 του Χάρτη όσον αφορά, πρώτον, το καθεστώς εξυγίανσης και την αποτίμηση 2 και, δεύτερον, την εμπιστευτικότητα ορισμένων εγγράφων της διαδικασίας εξυγίανσης και την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου να μη διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων.

[29] Μεταξύ άλλων, τη διατήρηση των κρίσιμων λειτουργιών, τον περιορισμό των επιπτώσεων στην οικονομία και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, καθώς και την αποτροπή ζημιών για τους πιστωτές. Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 247.

50. Στο πλαίσιο της υποχρέωσης αιτιολόγησης που υπέχει το Γενικό Δικαστήριο, ποιες υποχρεώσεις ελέγχει το Δικαστήριο;

51. Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι «από το σκεπτικό μιας αποφάσεως πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση η συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου, ώστε να μπορούν οι μεν ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους της αποφάσεώς του, το δε Δικαστήριο να ασκεί τον δικαστικό του έλεγχο» [30]. Ωστόσο, τούτο δεν σημαίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο οφείλει να εκθέτει διεξοδικώς έναν προς έναν όλους τους λόγους που προβάλλουν οι διάδικοι, η δε αιτιολογία μπορεί, ως εκ τούτου, να συνάγεται εμμέσως, υπό την προϋπόθεση ότι «επιτρέπει στους μεν ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο δεν δέχθηκε τα επιχειρήματά τους, στο δε Δικαστήριο να διαθέτει επαρκή στοιχεία για να ασκήσει τον έλεγχό του» [31].

52. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι «[ο] βαθμός ακρίβειας της αιτιολογίας της αποφάσεως πρέπει να είναι ανάλογος των υλικών δυνατοτήτων και των τεχνικών συνθηκών ή της προθεσμίας εντός της οποίας πρέπει να εκδοθεί» [32].

53. Επομένως, στο πλαίσιο της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξακριβώσει εάν το Γενικό Δικαστήριο αιτιολόγησε επαρκώς την απόφασή του σχετικά με τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν πρωτοδίκως.

α) Οι αποτιμήσεις και το καθεστώς εξυγίανσης

54. Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέσχε ανεπαρκή και αντιφατική αιτιολογία κατά την εξέταση του καθεστώτος εξυγίανσης, ιδίως όσον αφορά την αποτίμηση 2 [33] του καθεστώτος εξυγίανσης και τις αιτιολογικές σκέψεις 23, 24 και 26 του καθεστώτος εξυγίανσης σχετικά με τη σοβαρότητα των προβλημάτων ρευστότητας της Banco Popular. Με το έκτο σκέλος του δεύτερου λόγου τους αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο υποκατέστησε το ΕΣΕ όσον αφορά την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει το τελευταίο.

55. Επισημαίνεται, επιπλέον, ότι η αναιρεσείουσα της υπό κρίση αναίρεσης αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά [34] τα οποία το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ως αποδεδειγμένα, χωρίς να επικαλείται παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών από το Γενικό Δικαστήριο [35]. Περαιτέρω, ένας λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος όταν η «αίτηση αναιρέσεως […] περιορίζεται στην επανάληψη ή στην κατά γράμμα παράθεση των λόγων και επιχειρημάτων που προβλήθηκαν ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, περιλαμβανομένων και εκείνων που στηρίζονταν σε πραγματικούς ισχυρισμούς που ρητώς απορρίφθηκαν από το δικαστήριο αυτό. Ειδικότερα, μια τέτοια αίτηση αναιρέσεως αποτελεί στην πραγματικότητα αίτηση για απλή επανεξέταση της ασκηθείσας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγής, η οποία δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου» [36].

[30] Απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2019, HK κατά Επιτροπής (C-460/18 P, EU:C:2019:1119, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[31] Απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2024, Jenkinson κατά Συμβουλίου κ.λπ. (C-46/22 P, EU:C:2024:50, σκέψη 131).

[32] Απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Éditions Odile Jacob κατά Επιτροπής (C-551/10 P, EU:C:2012:681, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

[33] Για την παρουσίαση διαφόρων αποτιμήσεων, βλ. σημεία 16, 19 και 23 των παράλληλων προτάσεων.

[34] Τα εν λόγω πραγματικά περιστατικά αφορούν τα ποσά που περιλαμβάνονται στην αποτίμηση 1 και στην αποτίμηση 2.

[35] Βλ. νομολογία μνημονευόμενη στις υποσημειώσεις 25 και 26 των παρουσών προτάσεων.

[36] Απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2021, Qualcomm και Qualcomm Europe κατά Επιτροπής (C-466/19 P, EU:C:2021:76, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

56. Φρονώ ότι ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως συνιστά απλή επανάληψη των επιχειρημάτων τα οποία προβλήθηκαν πρωτοδίκως, χωρίς να βάλλει κατά του σκεπτικού του Γενικού Δικαστηρίου. Επομένως, όσον αφορά τους εν λόγω πραγματικούς ισχυρισμούς, το Δικαστήριο πρέπει να τους κρίνει απαράδεκτους.

57. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δεν συμμεριστεί τη γνώμη μου, φρονώ ότι ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υφίστατο αντίφαση μεταξύ των συμπερασμάτων που περιέχονταν στην αποτίμηση 2, δεδομένου ότι αυτά εξυπηρετούσαν διαφορετικούς σκοπούς: η διαπίστωση του ΕΣΕ ότι η Banco Popular ήταν φερέγγυα αποτελούσε έκφραση της λογιστικής αξίας της τράπεζας, ενώ οι διάφορες εκτιμήσεις ως προς την αξία της τράπεζας [37] εξέφραζαν την αγοραία αξία της.

58. Η λογιστική αξία μπορεί να περιγραφεί ευκολότερα ως η αξία της εταιρίας όπως καταγράφεται στον ισολογισμό της. Η αγοραία αξία είναι η τρέχουσα τιμή που θα επιτύγχανε η τράπεζα στην αγορά [38]. Υπό το πρίσμα της εξήγησης αυτής, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο ορθώς έκρινε ότι δεν υφίστατο αντίφαση στην αποτίμηση 2 όσον αφορά τη φερεγγυότητα της Banco Popular, παρά το γεγονός ότι η αγοραία αξία της εκτιμάτο, στο χειρότερο σενάριο, ως αρνητική κατά 8,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

59. Με το δεύτερο σκέλος του τέταρτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο παρέβη την υποχρέωσή του αιτιολόγησης κρίνοντας ότι οι αιτιολογικές σκέψεις 23, 24 και 26 του καθεστώτος εξυγίανσης αρκούν για να γίνει αντιληπτή η επιδείνωση της κατάστασης της Banco Popular και η ανάγκη εξυγίανσης. Υποστηρίζει ότι οι πληροφορίες είναι γενικής φύσεως και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε κάθε κρίση ρευστότητας.

60. Το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει τα επιχειρήματα αυτά. Όπως ορθώς επισημαίνει το ΕΣΕ με το υπόμνημά του απαντήσεως, η αναιρεσείουσα δεν αποδεικνύει γιατί οι πληροφορίες σχετικά με την επιδείνωση της κατάστασης της Banco Popular ήταν γενικού χαρακτήρα και δεν διευκρινίζει τι έλειπε για την ορθή κατανόηση της κρίσης ρευστότητας που αντιμετώπιζε η Banco Popular και της ανάγκης εξυγίανσης.

61. Ορισμένα επιχειρήματα [39] που προέβαλαν οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης με το έκτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως πρέπει να κριθούν απαράδεκτα. Οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης, μολονότι παραπέμπουν στη σχετική σκέψη της παράλληλης αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, εντούτοις, αναφέρονται απλώς σε γενική έλλειψη αιτιολογίας,

[37] Ειδικότερα, η εν λόγω αποτίμηση εκτίμησε την οικονομική αξία της Banco Popular σε 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ στο καλύτερο σενάριο, σε μείον 8,2 δισεκατομμύρια ευρώ στο χειρότερο σενάριο ενώ, κατά την ακριβέστερη εκτίμηση, η αξία αυτή ανερχόταν στα μείον 2 δισεκατομμύρια ευρώ.

[38] Βλ. αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 343. Για επεξήγηση των διαφορών μεταξύ των δύο μεθόδων, βλ. Macit, F., και Topaloğlu, Z., «Why Bank Market Value to Book Ratios Are So Different: Evidence from Turkish Banking Sector», *Economic and Business Review*, τεύχος 14(2), 2012, σ. 169. Για μια ανάλυση των διαφορών των δύο μεθόδων αποτίμησης του χρέους, βλ. Bowman, R. G., «The Importance of a Market-Value Measurement of Debt in Assessing Leverage», *Journal of Accounting Research*, τεύχος 18(1), 1980, σ. 242, ιδίως σ. 245 και 246.

[39] Πρόκειται για επιχειρήματα τα οποία βάλλουν κατά του ΕΣΕ και της φερόμενης παράβασης της υποχρέωσης αιτιολόγησης όσον αφορά το καθεστώς εξυγίανσης σχετικά με την επιλογή της Deloitte ως ανεξάρτητου εκτιμητή. Ορισμένα από τα επιχειρήματα που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του εν λόγω σκέλους συνιστούν επίσης επανάληψη των επιχειρημάτων που προβλήθηκαν σε σχέση με το άρθρο 18 του κανονισμού ΕΜΕ και εξετάστηκαν ανωτέρω (το ζήτημα του κατά πόσον μια σοβαρή κρίση ρευστότητας αποτελεί τη βάση για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι μια τράπεζα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης ή πιθανής πτώχευσης και το ζήτημα του κατά πόσον το ΕΣΕ διαδραματίζει κάποιον ρόλο στην παροχή ΕΣΡ).

χωρίς να προσδιορίζουν την πλάνη στην οποία φέρεται να υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο [40]. Επιπλέον, προβάλλουν κατ' αναίρεση και νέα επιχειρήματα σχετικά με το μη εμπιστευτικό κείμενο της αποτίμησης 2, επιχειρήματα τα οποία δεν είναι παραδεκτά [41].

62. Όσον αφορά την ουσία, απομένει να εξεταστούν δύο επιχειρήματα. Πρώτον, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε την υποχρέωσή της αιτιολόγησης κάνοντας δεκτό το καθεστώτος εξυγίανσης [42]. Δεύτερον, υποστηρίζουν ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ως εκπρόθεσμο το επιχείρημά τους με το οποίο επικαλέστηκαν παραβίαση της νομολογίας Meroni όσον αφορά τον βαθμό συμμετοχής της Επιτροπής στη διαδικασία εξυγίανσης [43].

63. Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η αποδοχή εκ μέρους της Επιτροπής πληροί τις επιταγές της υποχρέωσης αιτιολόγησης και εξηγεί τις αναφορές τις οποίες κάνει στο καθεστώς εξυγίανσης. Το Γενικό Δικαστήριο παραπέμπει στο άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού ΕΜΕ, κατά το οποίο η Επιτροπή είτε αποδέχεται το καθεστώς εξυγίανσης είτε διατυπώνει αντιρρήσεις όσον αφορά τις πτυχές του καθεστώτος εξυγίανσης οι οποίες υπόκεινται σε διακριτική ευχέρεια. Αυτό σημαίνει, κατά το Γενικό Δικαστήριο, ότι η Επιτροπή δεν επαναλαμβάνει στην πραγματικότητα το σκεπτικό του ΕΣΕ στο οποίο στηρίζεται το καθεστώς εξυγίανσης, αλλά απλώς το επικυρώνει.

64. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ζήτημα του κατά πόσον αρκούσε η έγκριση της Επιτροπής, ή η απλή αποδοχή της απόφασης του ΕΣΕ, έχει ήδη εξεταστεί από το Γενικό Δικαστήριο σε μία από τις πιλοτικές υποθέσεις, την απόφαση Algebris [44], κατά της οποίας δεν ασκήθηκε αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου. Το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε ότι η παραπομπή της Επιτροπής στο καθεστώς εξυγίανσης και η διαλαμβανόμενη σε αυτό αιτιολογία πληρούσαν τις επιταγές της υποχρέωσης αιτιολόγησης. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι «το καθεστώς εξυγίανσης και η αιτιολογία του αποτελούν μέρος του πλαισίου» [45] εντός του οποίου έλαβε χώρα η αποδοχή εκ μέρους της Επιτροπής.

65. Συμφωνώ με την κρίση αυτή [46]. Εφόσον το ίδιο το καθεστώς εξυγίανσης παρέχει επαρκή αιτιολογία, η Επιτροπή αποδέχεται επίσης ότι το ΕΣΕ έχει εκπληρώσει την υποχρέωσή του αιτιολόγησης. Με άλλα λόγια, εάν η Επιτροπή κρίνει ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν πληροί της επιταγές της εν λόγω υποχρέωσης, πρέπει να διατυπώσει αντιρρήσεις και να απαιτήσει από το ΕΣΕ να τροποποιήσει το καθεστώς εξυγίανσης.

66. Επομένως, δεν εντοπίζω κανένα σφάλμα στο σκεπτικό του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά την αποδοχή εκ μέρους της Επιτροπής.

[40] Πράγμα το οποίο πρέπει να θεωρηθεί απαράδεκτο, κατόπιν της απόφασης του Δικαστηρίου της 28ης Απριλίου 2022, Changmao Biochemical Engineering κατά Επιτροπής (C-666/19 P, EU:C:2022:323, σκέψεις 187 έως 189). Επιπλέον, «[δ]εν πληροί την επιταγή αυτή η αίτηση αναιρέσεως η οποία δεν περιλαμβάνει καμία επιχειρηματολογία που να αποσκοπεί ειδικώς στον προσδιορισμό της πλάνης περί το δίκαιο την οποία ενέχει η επίμαχη απόφαση ή διάταξη». Απόφαση της 14ης Οκτωβρίου 2021, NRW.Bank κατά ΕΣΕ (C-662/19 P, EU:C:2021:846, σκέψη 36).

[41] Κατά το άρθρο 170, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως δεν μπορεί να μεταβάλει το αντικείμενο της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δίκης. Βλ., επίσης, απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2007, Sison κατά Συμβουλίου (C-266/05 P, EU:C:2007:75, σκέψη 95).

[42] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 570 έως 578.

[43] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 579 έως 581. Απόφαση της 13ης Ιουνίου 1958, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (9/56, EU:C:1958:7).

[44] Απόφαση της 1ης Ιουνίου 2022, Allgebris (UK) και Anchorage Capital Group κατά Επιτροπής (T-570/17, EU:T:2022:314).

[45] Όπ.π., σκέψη 151.

[46] Βλ., επίσης, προτάσεις της γενικής εισαγγελέα T. Ćapeta στην υπόθεση Επιτροπή κατά ΕΣΕ (C-551/22 P, EU:C:2023:846, σημεία 123 έως 128).

67. Τέλος, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης προέβαλαν για πρώτη φορά με το υπόμνημά τους απαντήσεως επιχείρημα βασισμένο στη νομολογία Meroni [47] και, ως εκ τούτου, το απέρριψε ως απαράδεκτο.

68. Το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι με την πρωτοδίκως ασκηθείσα προσφυγή-αγωγή οι προσφεύγοντες-ενάγοντες ισχυρίστηκαν ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αιτιολόγησης που υπέχει από τη νομολογία Meroni. Με το πρωτοδίκως κατατεθέν υπόμνημα απαντήσεως, οι προσφεύγοντες-ενάγοντες υποστήριξαν επίσης ότι ο ρόλος της Επιτροπής στη διαδικασία εξυγίανσης, γενικότερα, παραβιάζει την αρχή της μεταβίβασης εξουσιών η οποία απορρέει από το άρθρο 291 ΣΛΕΕ και τη νομολογία Meroni.

69. Συγκεκριμένα, πρόκειται για δύο διαφορετικά επιχειρήματα, εκ των οποίων το δεύτερο θα μπορούσε εμμέσως να ερμηνευθεί ως ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 18 του κανονισμού ΕΜΕ, το οποίο αποσαφηνίζει τον ρόλο της Επιτροπής κατά τη λήψη μέτρων εξυγίανσης.

70. Επομένως, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι το εν λόγω επιχείρημα προβλήθηκε εκπρόθεσμα και ότι, ως εκ τούτου, ήταν απαράδεκτο.

β) Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας του καθεστώτος εξυγίανσης και λοιπών εγγράφων

71. Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη [48] κρίνοντας ότι η αναιρεσείουσα δεν είχε δικαίωμα να λάβει το πλήρες (εμπιστευτικό) κείμενο του καθεστώτος εξυγίανσης. Περαιτέρω, υποστηρίζει επίσης ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι το μη εμπιστευτικό κείμενο του καθεστώτος εξυγίανσης δεν συνιστούσε παράβαση του άρθρου 88, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ.

72. Επιπλέον, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ότι αυτή μπορούσε να ασκήσει ευθεία προσφυγή κατά του καθεστώτος εξυγίανσης και ότι είχε τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις επί της μεταγενέστερης δημοσίευσης ενός λιγότερο εμπιστευτικού κειμένου, η οποία έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της πρωτόδικης διαδικασίας, πριν από την κατάθεση του υπομνήματός της απαντήσεως. Τέλος, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι έκρινε ότι τα πλήρη κείμενα (τα οποία περιλαμβάνουν εμπιστευτικές πληροφορίες) του καθεστώτος εξυγίανσης, των αποτιμήσεων 1 και 2, καθώς και λοιπών εγγράφων σχετικών με την εξυγίανση, δεν ήταν κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς [49].

73. Με το πέμπτο σκέλος του δεύτερου λόγου τους αναιρέσεως, οι αναιρεσείοντες της παράλληλης αναίρεσης ισχυρίζονται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη, στις σκέψεις 503 και 504 της παράλληλης αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, καθόσον έκρινε ότι η μη παροχή πρόσβασης στο σύνολο των εγγράφων της διαδικασίας εξυγίανσης δεν προσέβαλε τα δικαιώματά τους άμυνας.

74. Εξέτασε ορθώς κατ' ουσίαν το Γενικό Δικαστήριο, με αμφότερες τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, την ανάγκη πρόσβασης των πρωτοδίκως προσφευγόντων-εναγόντων στα εμπιστευτικά κείμενα του καθεστώτος εξυγίανσης και στα συναφή έγγραφα; Φρονώ πως ναι.

[47] Η νομολογία αυτή απορρέει από την απόφαση της 13ης Ιουνίου 1958, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής (9/56, EU:C:1958:7). Προς επεξήγηση της νομολογίας αυτής και της γνώμης μου σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της στη διαδικασία εξυγίανσης, βλ. προτάσεις της γενικής εισαγγελέα T. Ćapeta στην υπόθεση Επιτροπή κατά ΕΣΕ (C-551/22 P, EU:C:2023:846, σημεία 75 έως 97).

[48] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 356 έως 402.

[49] Όπ.π., σκέψη 723.

75. Κατ' αρχάς, το Γενικό Δικαστήριο καθόρισε το κριτήριο ελέγχου για τους σκοπούς του άρθρου 47 του Χάρτη, λαμβανομένων, ιδίως, υπόψη του πλαισίου του κανονισμού ΕΜΕ, ο οποίος στο άρθρο 88, παράγραφος 1, επιβάλλει στο ΕΣΕ την υποχρέωση να μεριμνά ότι η δημοσιοποίηση οποιασδήποτε πληροφορίας δεν περιλαμβάνει εμπιστευτικές πληροφορίες [50], καθώς και του άρθρου 88, παράγραφος 1, κατά το οποίο «[ο]ι πληροφορίες που υπόκεινται στις απαιτήσεις επαγγελματικού απορρήτου δεν γνωστοποιούνται σε άλλη δημόσια ή ιδιωτική αρχή πέραν των περιπτώσεων που αυτό κρίνεται δέον [στο πλαίσιο ένδικων διαδικασιών]».

76. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε επίσης τα επιχειρήματα της αναιρεσείουσας, προς στήριξη των οποίων η τελευταία είχε επικαλεστεί τη νομολογία σχετικά με τα περιοριστικά μέτρα, ότι έπρεπε να της είχε κοινοποιηθεί το πλήρες κείμενο του καθεστώτος εξυγίανσης και λοιπών εγγράφων. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι το καθεστώς εξυγίανσης δεν συνιστά ατομικό μέτρο εις βάρος των μετόχων τράπεζας, σε αντίθεση με το περιοριστικό μέτρο της δέσμευσης ατομικών κεφαλαίων [51].

77. Η ίδια λογική οδήγησε επίσης το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει το επιχείρημα των πρωτοδίκως προσφευγόντων-εναγόντων στην παράλληλη απόφαση, κατά το οποίο θα έπρεπε να τους είχε παρασχεθεί πρόσβαση στον φάκελο δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 4, του κανονισμού ΕΜΕ. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, η εν λόγω πρόσβαση πρέπει να παρέχεται μόνο στην οντότητα που αποτελεί το αντικείμενο του καθεστώτος εξυγίανσης, ήτοι στην Banco Popular, και όχι στους μετόχους ή τους πιστωτές της [52].

78. Το Γενικό Δικαστήριο διέκρινε περαιτέρω την υποχρέωση εμπιστευτικότητας που υπέχει το ΕΣΕ βάσει του κανονισμού ΕΜΕ από το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 [53] το οποίο επικαλέστηκαν οι προσφεύγοντες-ενάγοντες. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την εν λόγω σύγκριση, διότι ο κανονισμός ΕΜΕ θεσπίζει ως γενικό κανόνα την απαγόρευση δημοσιοποίησης των εμπιστευτικών πληροφοριών που κατέχει το ΕΣΕ [54].

79. Αντιθέτως, το Γενικό Δικαστήριο, προβαίνοντας σε παραλληλισμό με την οδηγία 2004/39 [55], της οποίας το άρθρο 54, παράγραφος 1, αντιστοιχεί στο άρθρο 88, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ, ορθώς έκρινε, κατά τη γνώμη μου, ότι ο σκοπός των δύο αυτών διατάξεων δεν είναι να παράσχουν στο κοινό πρόσβαση στα έγγραφα.

80. Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο ανέλυσε λεπτομερέστερα τις υποχρεώσεις επαγγελματικού απορρήτου όσον αφορά το καθεστώς εξυγίανσης, την αποτίμηση 2 και τα έγγραφα στα οποία στηρίχθηκε το ΕΣΕ για τη λήψη της απόφασής του. Εξέθεσε τις διάφορες δυσμενείς συνέπειες που θα μπορούσε να έχει η πλήρης δημοσιοποίηση [56].

[50] Όπ.π., σκέψη 356 και 363 έως 365.

[51] Όπ.π., σκέψεις 358 και 359.

[52] Παράλληλη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 503 και 504.

[53] Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ 2001, L 145, σ. 43).

[54] Στις σκέψεις 383 και 384 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο στηρίχθηκε στην απόφαση της 19ης Ιουνίου 2018, Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, σκέψεις 38 και 39).

[55] Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ 2004, L 145, σ. 1)

[56] Όπως ότι θα μπορούσε «να παρακινήσει τους μετόχους να πωλήσουν τους τίτλους τους στις αγορές και να οδηγήσει επίσης σε μαζική ανάληψη καταθέσεων, πράγμα που θα είχε ως συνέπεια να επιδεινώσει την οικονομική κατάσταση της τράπεζας και, ως εκ τούτου, να υπονομεύσει την αποτελεσματικότητα μιας δράσης του ΕΣΕ καθώς και τη λειτουργία της αγοράς». Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 373.

81. Το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε επίσης ότι το άρθρο 88, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ αναφέρεται στη *δυνατότητα* δικαιοδοτικού οργάνου να διατάξει τη δημοσιοποίηση, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για τους σκοπούς της δικαστικής διαδικασίας, και όχι, όπως υποστήριξε η πρωτοδίκως προσφεύγουσα, σε *υποχρεωτική* δημοσιοποίηση οσάκις κινείται δικαστική διαδικασία κατά ορισμένης απόφασης[57].

82. Όσον αφορά το επιχείρημα ότι το ΕΣΕ περιόρισε αδικαιολόγητα την πρόσβαση στο καθεστώς εξυγίανσης, διότι δημοσίευσε μη εμπιστευτικά κείμενα –με λιγότερες περικοπές– του καθεστώτος εξυγίανσης και των αποτιμήσεων 1 και 2, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι η πάροδος του χρόνου (εν προκειμένω, διάστημα οκτώ μηνών) αποτελεί περίσταση που μπορεί να επηρεάσει το κατά πόσον πληρούνται σε δεδομένη χρονική στιγμή οι προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η εμπιστευτικότητα[58]. Κατά τη γνώμη μου, το Γενικό Δικαστήριο εξήγησε κατά τρόπο αρκούντως λεπτομερή ότι η μεταγενέστερη δημοσίευση περαιτέρω πληροφοριών δεν επηρέασε το δικαίωμα της πρωτοδίκως προσφεύγουσας να ασκήσει ευθεία προσφυγή και να διατυπώσει, με το υπόμνημά της απαντήσεως, την άποψή της επί των πρόσθετων πληροφοριών.

83. Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη απορρίπτοντας, στις σκέψεις 721 έως 728 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το αίτημά της για διεξαγωγή αποδείξεων, ιδίως το αίτημά της για προσκόμιση διαφόρων εγγράφων και υποβολή γραπτών ερωτήσεων προς το Βασίλειο της Ισπανίας.

84. Το Γενικό Δικαστήριο, αφού διέταξε το ΕΣΕ να προσκομίσει εμπιστευτικά κείμενα του καθεστώτος εξυγίανσης και διάφορα άλλα έγγραφα[59], έκρινε ότι αυτά δεν ήταν κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς[60]. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι προσεβλήθησαν κατ' αυτόν τον τρόπο τα δικαιώματά της άμυνας, διότι το εμπιστευτικό κείμενο των εγγράφων ήταν στη διάθεση όχι μόνο του ΕΣΕ και της Επιτροπής, αλλά και του Γενικού Δικαστηρίου. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι, καθόσον δεν είχε πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες, δεν ήταν σε θέση να προβάλει νέα επιχειρήματα ή να μεταβάλει την άποψή της επί των υφιστάμενων επιχειρημάτων.

85. Κατά τη γνώμη μου, το Γενικό Δικαστήριο ορθώς παρέπεμψε στη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να κρίνει κατά πόσον είναι αναγκαία η συμπλήρωση των πληροφοριακών στοιχείων τα οποία διαθέτει στις υποθέσεις ενώπιόν του. Επομένως, ήταν σε θέση να αποφανθεί επί τη βάσει των υποβληθέντων αιτημάτων[61].

86. Συνεπώς, το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει ως αβάσιμους τον πέμπτο και τον έκτο λόγο αναιρέσεως, καθώς και το πέμπτο και το έκτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως της παράλληλης αναίρεσης.

[57] Η υπογράμμιση δική μου. Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 376 και 377.

[58] Παραπέμποντας, στη σκέψη 390 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, στην απόφαση της 19ης Ιουνίου 2018, Baumeister (C-15/16, EU:C:2018:464, σκέψεις 48 και 49).

[59] Απαριθμούνται στη σκέψη 95 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

[60] Εκτός από την επιστολή της Banco Popular προς την ΕΚΤ της 6ης Ιουνίου 2017, η οποία κοινοποιήθηκε στους διαδίκους. Το Γενικό Δικαστήριο στήριξε την απόφασή του στο άρθρο 103 του Κανονισμού του Διαδικασίας. Βλ. αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 380 και 723.

[61] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 725 έως 727.

Β. Επί των λόγων αναιρέσεως που προβάλλονται ειδικώς στην υπόθεση C-535/22 P

87. Η αναιρεσείουσα της υπό κρίση υπόθεσης αμφισβητεί τις κρίσεις του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά τις προβαλλόμενες παρατυπίες κατά τη διαδικασία πώλησης της Banco Popular (ενότητα 1), την προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας σε σχέση με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού ΕΜΕ (ενότητα 2) και το καθεστώς εξυγίανσης (ενότητα 3).

1. Η διαδικασία πώλησης της Banco Popular

88. Η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται [62] ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε εσφαλμένως το άρθρο 14 του κανονισμού ΕΜΕ [63] όσον αφορά τη μεγιστοποίηση της τιμής πώλησης. Υποστηρίζει ότι πρόκειται για έναν από τους σκοπούς της εξυγίανσης βάσει του άρθρου 14 του κανονισμού ΕΜΕ, το οποίο πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με το άρθρο 39 της οδηγίας 2014/59. Τέλος, υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι το ΕΣΕ δεν υποχρεούτο να αναζητήσει εναλλακτικά μέτρα πριν από την εξυγίανση [64].

89. Με το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι i) παρέβη το καθήκον του επιμέλειας, καθόσον απέρριψε ως απαράδεκτα τα επιχειρήματά της σχετικά με τα προβαλλόμενα σφάλματα του σχεδίου εξυγίανσης του 2016 και ii) προσέβαλε τα δικαιώματά της άμυνας.

90. Όσον αφορά τα επιχειρήματα που εκτίθενται στο σημείο 88 των παρουσών προτάσεων, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η μεγιστοποίηση της τιμής πώλησης δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των σκοπών της εξυγίανσης σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού ΕΜΕ. Επιπλέον, επισήμανε ότι κρίσιμο για την πώληση της Banco Popular είναι το άρθρο 39, παράγραφος 2, στοιχείο στ′, της οδηγίας 2014/59. Το εν λόγω άρθρο καθορίζει τις διαδικαστικές απαιτήσεις για το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων, ορίζει δε ότι η διαδικασία πώλησης «στοχεύει στη μεγιστοποίηση, κατά το δυνατόν, της τιμής πώλησης των σχετικών μετοχών ή των άλλων μέσων ιδιοκτησίας, των περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων».

91. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε λεπτομερώς κάθε στάδιο της διαδικασίας πώλησης της Banco Popular, λαμβάνοντας υπόψη τις διευκρινίσεις του ΕΣΕ που περιέχονται στο καθεστώς εξυγίανσης και στην οικεία απόφαση πώλησης. Ένας σημαντικός παράγοντας τον οποίο έλαβε υπόψη το Γενικό Δικαστήριο ήταν η ανάγκη να παραμείνει όσο το δυνατόν πιο μυστική η διαδικασία πώλησης, προκειμένου να αποφευχθούν διαρροές που θα μπορούσαν να προκαλέσουν πρόσθετη αβεβαιότητα και απώλεια της εμπιστοσύνης της αγοράς, θέτοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα [65].

92. Ομοίως, το Γενικό Δικαστήριο, ερμηνεύοντας το άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΜΕ, ανέλυσε τη φερόμενη υποχρέωση του ΕΣΕ να εφαρμόσει εναλλακτικά μέτρα πριν από την εξυγίανση. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η αναιρεσείουσα ερμήνευσε εσφαλμένως την εν λόγω διάταξη, η οποία ορίζει ότι οι φορείς που μετέχουν στην εξυγίανση «επιδιώκουν να ελαχιστοποιήσουν το κόστος της εξυγίανσης και να αποφύγουν την άσκοπη καταστροφή της

[62] Δεύτερος λόγος αναιρέσεως και πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως.

[63] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 520 έως 569.

[64] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 669 έως 697.

[65] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 545 έως 552.

αξίας *εκτός αν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της εξυγίανσης*»[66]. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η στάθμιση συμφερόντων και η αναλογικότητα του μέτρου εξυγίανσης δεν μπορούν να εκτιμώνται μόνο σε σχέση με την προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας των μετόχων[67].

93. Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε την αιτιολογία που διαλαμβάνεται στο καθεστώς εξυγίανσης όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους άλλα εργαλεία εξυγίανσης δεν θα επιτύγχαναν τους σκοπούς της εξυγίανσης, τους λόγους για τους οποίους το ΕΣΕ παρεξέκλινε από το σχέδιό του εξυγίανσης του 2016 καθώς και τους λόγους για τους οποίους η προσφυγή στο (ΕΤΕ) δεν αποτελούσε επιλογή[68].

94. Φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε ορθώς το άρθρο 14, παράγραφος 2, του κανονισμού ΕΜΕ όσον αφορά τη στάθμιση των διαφόρων συμφερόντων που αναγκαστικά θίγονται από μέτρο εξυγίανσης. Εξέτασε επίσης ενδελεχώς την αιτιολογία που διαλαμβάνεται στο καθεστώς εξυγίανσης σχετικά με άλλες εναλλακτικές επιλογές που δεν υιοθετήθηκαν.

95. Όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, τα οποία εκτίθενται στο σημείο 89, φρονώ ότι είναι απαράδεκτα. Πρώτον, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι τα επιχειρήματα κατά του σχεδίου εξυγίανσης του 2016[69], τα οποία δεν ελήφθησαν υπόψη στο τελικό καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular, προβλήθηκαν μόλις με το υπόμνημα απαντήσεως και, ως εκ τούτου, ήταν απαράδεκτα. Το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε ότι τα εν λόγω επιχειρήματα ήταν, εν πάση περιπτώσει, αλυσιτελή όσον αφορά την εκτίμηση του κύρους του καθεστώτος εξυγίανσης που εν τέλει εγκρίθηκε[70].

96. Συμφωνώ. Πρώτον, προκύπτει ότι η αναιρεσείουσα είχε πρωτοδίκως ισχυριστεί με το υπόμνημά της απαντήσεως ότι το σχέδιο εξυγίανσης του 2016 δεν είχε καταρτισθεί ορθώς[71], έκτοτε, όμως, μετέβαλε το επιχείρημά της ισχυριζόμενη ότι το σχέδιο εξυγίανσης του 2016 θα έπρεπε να έχει επικαιροποιηθεί. Δεδομένου ότι πρόκειται για νέο επιχείρημα στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας, είναι απαράδεκτο[72].

97. Ακόμη και αν το Δικαστήριο δεν συμμεριστεί την άποψή μου αυτή και κρίνει παραδεκτά τα εν λόγω επιχειρήματα, φρονώ ότι τα τελευταία είναι αβάσιμα. Το άρθρο 23, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού ΕΜΕ ορίζει τα εξής: «[κ]ατά την έγκριση καθεστώτος εξυγίανσης, το Συμβούλιο Εξυγίανσης, το Συμβούλιο και η Επιτροπή λαμβάνουν υπόψη και ακολουθούν το σχέδιο εξυγίανσης του άρθρου 8, εκτός εάν το Συμβούλιο Εξυγίανσης εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις, ότι οι στόχοι εξυγίανσης θα επιτευχθούν αποτελεσματικότερα εάν αναληφθούν δράσεις που δεν έχουν προβλεφθεί στο σχέδιο εξυγίανσης».

98. Το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι το σχέδιο εξυγίανσης του 2016 δεν μπορούσε να έχει λάβει υπόψη την κρίση ρευστότητας την οποία αντιμετώπισε η Banco Popular από τον Απρίλιο του 2017 και εντεύθεν[73]. Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο παρέπεμψε στις αιτιολογικές

66 Η υπογράμμιση δική μου. Βλ., επίσης, αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 671 και 672.

67 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 486, 487, 673 και 674. Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε επίσης την αιτιολογία που περιλαμβάνεται στο καθεστώς εξυγίανσης η οποία αφορά τη στάθμιση συμφερόντων (σκέψεις 675 έως 679).

68 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 680 έως 697.

69 Βλ. σημείο 10 των παράλληλων προτάσεων.

70 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 490 και 491.

71 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 688.

72 Βλ. υποσημείωση 41 των παρουσών προτάσεων.

73 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 689.

σκέψεις 44 έως 46 του καθεστώτος εξυγίανσης, στις οποίες το ΕΣΕ εξήγησε «για ποιους λόγους το εργαλείο εξυγίανσης το οποίο προβλεπόταν στο σχέδιο εξυγίανσης του 2016 δεν ήταν κατάλληλο για τις περιστάσεις που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της εξυγίανσης»[74]. Κατά συνέπεια, το ΕΣΕ τροποποίησε το εργαλείο εξυγίανσης που έπρεπε να εφαρμοστεί όσον αφορά την Banco Popular, αντικαθιστώντας το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα με το εργαλείο πώλησης δραστηριοτήτων[75].

99. Επομένως, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε το εν λόγω επιχείρημα ως αλυσιτελές.

100. Με το τρίτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο προσέβαλε τα δικαιώματά της άμυνας, καθόσον έκρινε ότι οι παρατηρήσεις της αναιρεσείουσας και η προσκομισθείσα από την ίδια έκθεση πραγματογνωμοσύνης δεν αποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίοι θα μπορούσαν να επιτευχθούν οι σκοποί της εξυγίανσης με άλλες εναλλακτικές λύσεις.

101. Προτείνω στο Δικαστήριο να κρίνει τα εν λόγω επιχειρήματα προδήλως απαράδεκτα, διότι, κατά παράβαση του άρθρου 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου[76], δεν προσδιορίζουν τα μέρη της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως κατά των οποίων βάλλουν.

102. Εν κατακλείδι, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον δεύτερο και τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, στον βαθμό που αυτοί είναι παραδεκτοί.

2. Η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας των άρθρων 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ

103. Με τον έβδομο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα βάλλει και κατά της εκτίμησης του Γενικού Δικαστηρίου ως προς το κύρος των άρθρων 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ.

104. Υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Γενικό Δικαστήριο[77] εφάρμοσε εσφαλμένως τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις αφερέγγυες τράπεζες· δεύτερον, ότι τα άρθρα 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ παραβαίνουν την απαίτηση αναγκαιότητας, διότι είναι διατυπωμένα κατά τρόπο υπερβολικά ευρύ, γεγονός που επιτρέπει τη λήψη αυθαίρετων μέτρων· τρίτον, ότι οι εν λόγω διατάξεις αντιβαίνουν προς το άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ, διότι δεν προβλέπουν διαφορετικές λύσεις για τις τράπεζες που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας, αφενός, και για εκείνες που αντιμετωπίζουν προβλήματα αφερεγγυότητας, αφετέρου· τέταρτον, ότι οι εν λόγω διατάξεις αντιβαίνουν προς το άρθρο 52 του Χάρτη και το άρθρο 5, παράγραφος 4, ΣΕΕ, διότι δεν προβλέπουν τη δυνατότητα διόρθωσης της απομείωσης των μετοχών μετά την τελική αποτίμηση βάσει του άρθρου 20 του κανονισμού ΕΜΕ· και, τέλος, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι τα άρθρα 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ είναι δυσανάλογα καθόσον δεν προβλέπουν προσήκουσα αποζημίωση και η επιλογή μεταξύ των διαφόρων εργαλείων εξυγίανσης συνεπάγεται διάκριση μεταξύ των τραπεζών που έχουν προβλήματα ρευστότητας και των τραπεζών που είναι αφερέγγυες.

[74] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 691.

[75] Το ΕΣΕ επισήμανε ότι «δεν ήταν εξασφαλισμένο ότι το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, το οποίο προβλέπεται στο σχέδιο αυτό, θα καθιστούσε δυνατή την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης ρευστότητας της Banco Popular». Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 691.

[76] Βλ., επίσης, απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2020, ΕΚΤ κατά Estate of Espírito Santo Financial Group (C-396/19 P, EU:C:2020:845, σκέψη 24).

[77] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 150 έως 219.

105. Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι το τέταρτο σκέλος του οικείου λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτο διότι δεν προσδιορίζει τα μέρη της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως κατά των οποίων βάλλει[78]. Επιπλέον, κατά το μέρος που αναφέρεται σε δυσμενή διάκριση η οποία απορρέει από την επιλογή του εργαλείου εξυγίανσης, το πέμπτο σκέλος του ως άνω λόγου αναιρέσεως είναι απαράδεκτο δεδομένου ότι πρόκειται για νέο επιχείρημα το οποίο προβάλλεται στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας[79].

106. Επί της ουσίας, το Γενικό Δικαστήριο, απαντώντας στην ένσταση ελλείψεως νομιμότητας, ακολούθησε τα βήματα τα οποία είναι αναγκαία προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον ο περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας το οποίο προστατεύεται από το άρθρο 17 του Χάρτη μπορεί να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 52 του Χάρτη[80].

107. Εκκινώντας από τον σκοπό γενικού συμφέροντος επί τη βάσει του οποίου περιορίστηκε το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το Γενικό Δικαστήριο ανέτρεξε στην πλούσια νομολογία του Δικαστηρίου στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η οποία εξηγεί τους κινδύνους που ενέχει η πτώχευση των τραπεζών για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού και τραπεζικού συστήματος στη ζώνη του ευρώ, καθώς και τον κίνδυνο ζημιών που υφίστανται οι καταθέτες[81].

108. Οι επιλογές των άρθρων 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ, όπως εκτέθηκαν λεπτομερέστατα από το Γενικό Δικαστήριο, απορρέουν από τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και στηρίζονται στην αρχή ότι οι μέτοχοι είναι οι πρώτοι που επωμίζονται τις ζημίες μιας προβληματικής τράπεζας. Το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα, στηριζόμενο, ειδικότερα, στις διαπιστώσεις του Δικαστηρίου στην υπόθεση Kotnik, ότι οι μέτοχοι αναλαμβάνουν πλήρως τον κίνδυνο των επενδύσεών τους, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών συνεπειών της πτώχευσης της τράπεζας, πράγμα το οποίο, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προσβολή του δικαιώματός τους ιδιοκτησίας[82].

109. Το επιχείρημα της αναιρεσείουσας ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς εφάρμοσε στην υπό κρίση περίπτωση τη νομολογία σχετικά με τις αφερέγγυες τράπεζες δεν μπορεί, κατά τη γνώμη μου, να γίνει δεκτό. Η απόφαση Kotnik και οι λοιπές αποφάσεις του Δικαστηρίου οι οποίες αφορούν το δημόσιο συμφέρον σχετικά με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να καταδειχθεί ότι οι μέτοχοι αναλαμβάνουν τον κίνδυνο των επενδύσεών τους όταν μια τράπεζα βρίσκεται σε σημείο πτώχευσης. Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο κατέδειξε επίσης ότι τα άρθρα 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ επιβάλλουν όρους στο ΕΣΕ και στην Επιτροπή όσον αφορά τη λήψη μέτρων εξυγίανσης και το είδος των τελευταίων. Το Γενικό Δικαστήριο, παραπέμποντας στο άρθρο 18, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού ΕΜΕ, επισήμανε ότι τα μέτρα εξυγίανσης χρησιμοποιούνται μόνον εάν σε μια συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι διαθέσιμα άλλα μέτρα, όπως η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας, οι κρατικές ενισχύσεις ή τα δάνεια[83].

78 Βλ. σημείο 101 και υποσημείωση 77 των παρουσών προτάσεων.

79 Βλ. υποσημείωση 41 των παρουσών προτάσεων.

80 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 159 και 160.

81 Στις σκέψεις 161 έως 164 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, το Γενικό Δικαστήριο παραπέμπει στη μεταγενέστερη της κρίσης πάγια νομολογία του Δικαστηρίου: αποφάσεις της 19ης Ιουλίου 2016, Kotnik κ.λπ. (C-526/14, EU:C:2016:570)· της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, Ledra Advertising κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ (C-8/15 P έως C-10/15 P, EU:C:2016:701)· της 8ης Νοεμβρίου 2016, Dowling κ.λπ. (C-41/15, EU:C:2016:836), και της 25ης Μαρτίου 2021, Balgarska Narodna Banka (C-501/18, EU:C:2021:249).

82 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 172 έως 174.

83 Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 180 έως 188.

110. Με το δεύτερο επιχείρημά της, η αναιρεσείουσα ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι είναι δυνατός ο περιορισμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εξυγίανσης[84]. Εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο εξήγησε περαιτέρω τις πρόσθετες προϋποθέσεις των άρθρων 18 και 21 του κανονισμού ΕΜΕ, οι οποίες περιορίζουν την ελευθερία του ΕΣΕ και της Επιτροπής κατά τον καθορισμό των παραμέτρων ορισμένου μέτρου εξυγίανσης[85].

111. Με το τρίτο και το πέμπτο επιχείρημά της η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι υπέπεσε σε πλάνη όταν έκρινε ότι τα άρθρα 15 και 22 του κανονισμού ΕΜΕ συνάδουν με την αρχή της αναλογικότητας, παρά το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές δεν διακρίνουν μεταξύ τραπεζών οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας και τραπεζών οι οποίες είναι αφερέγγυες, όσον αφορά το χρησιμοποιούμενο εργαλείο εξυγίανσης και τη μεταχείριση των μετόχων και των πιστωτών.

112. Λαμβανομένης υπόψη της ανάλυσης σχετικά με τις προϋποθέσεις εξυγίανσης του άρθρου 18, παράγραφος 1, του κανονισμού ΕΜΕ, ουδείς λόγος υφίσταται για τον οποίον ο κανονισμός ΕΜΕ θα έπρεπε να έχει θεσπίσει διαφορετικούς κανόνες εξυγίανσης για τις τράπεζες οι οποίες είναι αφερέγγυες και για τις τράπεζες οι οποίες αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας.

113. Εν κατακλείδι, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον έβδομο λόγο αναιρέσεως.

3. Το δικαίωμα ιδιοκτησίας και η αρχή της αναλογικότητας στο καθεστώς εξυγίανσης της Banco Popular

114. Με τον όγδοο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Γενικό Δικαστήριο κακώς έκρινε ότι ο κανονισμός ΕΜΕ προϋποθέτει αφερεγγυότητα και, ως εκ τούτου, ότι η κανονική διαδικασία αφερεγγυότητας συνιστά τη μόνη εναλλακτική επιλογή έναντι της εξυγίανσης· δεύτερον, ότι υπέπεσε σε πλάνη κρίνοντας ότι η διαδικασία η οποία οδήγησε στο καθεστώς εξυγίανσης δεν ήταν αυθαίρετη, καθόσον στηρίχθηκε στην αποτίμηση 2, και, τρίτον, ότι έσφαλε κατά το μέρος που έκρινε ότι η μη πρόβλεψη προσήκουσας αποζημίωσης συνάδει με την αρχή της αναλογικότητας.

115. Όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα, αυτό είναι εν μέρει απαράδεκτο, δεδομένου ότι δεν προσδιορίζει, κατά παράβαση του άρθρου 169, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το μέρος της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης στο οποίο το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανονισμός ΕΜΕ στηρίζεται στο τεκμήριο αφερεγγυότητας.

116. Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει περαιτέρω ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη κατά το μέρος που εφάρμοσε στην περίπτωση της Banco Popular τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις αφερέγγυες τράπεζες[86]. Συνεπώς, για τους ίδιους λόγους που εκτέθηκαν προηγουμένως στο πλαίσιο του έβδομου λόγου αναιρέσεως[87], το εν λόγω επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί.

117. Το δεύτερο και το τρίτο επιχείρημα, κατά τα οποία το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη καθόσον δεν διαπίστωσε ότι το καθεστώς εξυγίανσης ήταν αυθαίρετο διότι στηρίχθηκε στην αποτίμηση 2 και δυσανάλογο διότι δεν προέβλεπε δίκαιη αποζημίωση, είναι απαράδεκτα διότι

[84] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψη 169.

[85] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 170, 171, 179 και 180.

[86] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 198 έως 208.

[87] Σημεία 111 και 112 των παρουσών προτάσεων.

προβάλλονται για πρώτη φορά στο στάδιο της αναιρετικής διαδικασίας[88]. Ειδικότερα, οι σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης[89] στις οποίες παραπέμπει η αναιρεσείουσα δεν αφορούν την αποτίμηση 2 ούτε τη δίκαιη αποζημίωση. Πράγματι, το Γενικό Δικαστήριο δεν κλήθηκε να εξετάσει τα εν λόγω επιχειρήματα πρωτοδίκως.

118. Εν κατακλείδι, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει τον όγδοο λόγο αναιρέσεως, στον βαθμό που αυτός είναι παραδεκτός.

VI. Πρόταση

119. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως·

– να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

[88] Βλ. υποσημείωση 41 των παρουσών προτάσεων.

[89] Αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, σκέψεις 466, 467, 474 έως 476, και 481.